

Minister Zdrowia

ZPN.050.6.2025.DŁ
Warszawa, 03 kwietnia 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację (K10INT8533) Poseł Olgi Semeniuk-Patkowskiej, w sprawie braku skutecznych działań w walce z rosnącą liczbą zachorowań na choroby cywilizacyjne, proszę o przyjęcie poniższych informacji.

W odpowiedzi na pytanie 1,2 i 4 uprzejmie informuję, że kluczową rolę w przeciwdziałaniu występowania chorób cywilizacyjnych, takich jak otyłość, cukrzyca, choroby serca i nowotwory, odgrywa profilaktyka zdrowotna, która w Polsce realizowana jest m.in. poprzez **Narodowy Program Zdrowia**¹ (NPZ). NPZ stanowi realizację upoważnienia zawartego w art. 9 ustawy o zdrowiu publicznym² i jest dokumentem strategicznym dla zdrowia publicznego, a więc podstawą działań w tym zakresie. Celem strategicznym NPZ na lata 2021–2025 jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie nierówności w zdrowiu. NPZ priorytetowo traktuje kwestię poprawy sposobu żywienia, stanu odżywienia oraz aktywności fizycznej społeczeństwa (stanowiące 1 cel operacyjny NPZ).

Wśród inicjatyw prowadzonych na rzecz ww. celu można wymienić m.in. **Narodowe Centrum Edukacji Żywniowej (NCEŻ)**³, które ma za zadanie edukować różne grupy populacji w oparciu o wiarygodne dowody naukowe. W ramach NCEŻ uruchomiono **Centrum Dietetyczne Online (CDO)**, tj. innowacyjną platformę umożliwiającą pacjentom bezpłatny bezpośredni kontakt z dietetykiem przez Internet.

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. poz. 642)

² Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1670)

³ <https://ncez.pzh.gov.pl/>

Co istotne, uchwałą nr 26/2024 z dnia 15 listopada 2024 r. Rady do spraw Zdrowia Publicznego został powołany zespół roboczy do spraw przeciwdziałania otyłości. Zadaniem Zespołu jest przeprowadzenie analizy systemu ochrony zdrowia w zakresie przeciwdziałania otyłości, wypracowanie propozycji rozwiązań w zakresie zmniejszenia liczby osób z chorobą otyłościową w Polsce oraz wypracowanie propozycji rozwiązań w odpowiedzi na problemy osób z chorobą otyłościową w Polsce.

Ponadto działania zapobiegające rosnącej liczbie zachorowań na choroby cywilizacyjne realizowane są m.in. w ramach dwóch kluczowych programów zdrowotnych: **Narodowego Programu Chorób Układu Krążenia** na lata 2022-2032⁴ oraz **Narodowej Strategii Onkologicznej** na lata 2020-2030⁵. Przyczyna powstawania tych chorób jest podobna, dlatego oba programy koncentrują się na podobnych obszarach działań. Oba programy mają na celu zmniejszenie zachorowalności i poprawę jakości życia poprzez różnorodne działania profilaktyczne, edukacyjne i systemowe.

Narodowy Program Chorób Układu Krążenia na lata 2022–2032 (NPChUK)⁶ jest odpowiedzią na obecny i prognozowany wzrost zachorowań na choroby układu krążenia (ChUK), a także wynikające z tego skutki w postaci wysokiej umieralności oraz poważnych konsekwencji społecznych, w tym pogarszania jakości życia chorych oraz znacznych obciążeń finansowych związanych z leczeniem tych chorób. Celem NPChUK jest zapewnienie obywatelom równego i adekwatnego, do potrzeb zdrowotnych, dostępu do wysokiej jakości świadczeń zdrowotnych przez przyjazny, nowoczesny oraz efektywny system ochrony zdrowia, w tym redukcja umieralności z powodu chorób sercowo-naczyniowych. NPChUK jest strategicznym i kompleksowym programem. Stanowi reformę polskiej kardiologii i innych dziedzin pokrewnych związanych z chorobami układu krążenia (ChUK). Program koncentruje się na pięciu głównych obszarach, które są kluczowe dla uzyskania efektu synergii oraz poprawy wskaźników epidemiologicznych związanych z ChUK w Polsce tj.:

- I. **Inwestycje w kadry:** Rozwój systemu kształcenia personelu medycznego, aby zapewnić wysoką jakość opieki kardiologicznej.
- II. **Inwestycje w edukację, profilaktykę i styl życia:** Zwiększenie świadomości społecznej na temat profilaktyki chorób układu krążenia oraz promowanie zdrowych nawyków.

⁴ <https://www.gov.pl/web/zdrowie/narodowy-program-chorob-ukladu-krzenia2>

⁵ <https://www.gov.pl/web/zdrowie/narodowa-strategia-onkologiczna-nso>

⁶ Uchwała Nr 247 Rady Ministrów z 6 grudnia 2022 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. Narodowy Program Chorób Układu Krążenia na lata 2022-2032 (M.P. z 2022 r. poz. 1265).

- III. **Inwestycje w pacjenta:** Zwiększenie dostępności badań przesiewowych oraz poprawa ich jakości, aby wcześniej wykrywać choroby układu krążenia.
- IV. **Inwestycje w naukę i innowacje:** Wsparcie badań naukowych w kardiologii oraz zapewnienie dostępu do nowoczesnych metod diagnostycznych i leczniczych.
- V. **Inwestycje w system opieki kardiologicznej:** Optymalizacja procesu leczenia, wdrożenie jednolitych standardów diagnostyczno-terapeutycznych oraz doposażenie placówek medycznych w nowoczesny sprzęt.

Narodowa Strategia Onkologiczna na lata 2020-2030 (NSO)⁷ ma na celu zmniejszenie zapadalności na choroby nowotworowe oraz poprawę jakości życia pacjentów onkologicznych. Kluczowe obszary działania obejmują:

- I. **Inwestycje w kadry:** Zwiększenie liczby specjalistów w dziedzinach onkologicznych oraz podniesienie jakości ich kształcenia.
- II. **Edukacja i prewencja pierwotna:** Promowanie zdrowego stylu życia, w tym zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej oraz szczepień przeciwko HPV.
- III. **Prewencja wtórna:** Ułatwienie dostępu do badań przesiewowych oraz wczesne wykrywanie nowotworów.
- IV. **Nauka i innowacje:** Wspieranie badań klinicznych oraz zwiększenie dostępności innowacyjnych terapii onkologicznych.
- V. **System opieki onkologicznej:** Zapewnienie najwyższej jakości leczenia oraz wsparcie dla pacjentów w trakcie i po zakończeniu terapii.

Strategia jest kompleksowym programem, który wytycza kierunki rozwoju w obszarze onkologii w Polsce.

Należy wskazać, że Ministerstwo Zdrowia prowadzi liczne działania informacyjne, edukacyjne i promocyjne dotyczące profilaktyki chorób cywilizacyjnych, w tym działania dotyczące prowadzenia zdrowego trybu życia, właściwych nawyków żywieniowych i profilaktyki otyłości, m.in. w ramach **kampanii informacyjno-edukacyjnej „Planuję Długie Życie”**⁸. W celu dotarcia do licznych i zróżnicowanych odbiorców, kampania „Planuję długie życie” realizowana jest w oparciu o telewizję, radio, internet.

Niezależnie od powyższego Ministerstwo Zdrowia współorganizuje eventy lub wspiera organizowane miasteczka zdrowia i wiele wydarzeń profilaktycznych m.in. włączyliśmy się do akcji Telewizji Polskiej „Polska na Tak” – w 8 miastach Polski wspólnie z NFZ i

⁷ Uchwała nr 11 Rady Ministrów z dnia 4 lutego 2020 r. uchylająca uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego na lata 2016-2024 pod nazwą "Narodowy Program Zwalczenia Chorób Nowotworowych" (M.P. 2020 poz. 190)

⁸ <https://planujedlugiezycie.pl/>

Narodowym Instytutem Onkologii przygotowaliśmy miasteczka zdrowia. Podczas eventów mieszkańcy miast mogli wykonać badania profilaktyczne. Cykl ten oprócz organizacji badań na miejscu zakładał kilkukrotne wejścia na ogólnopolską antenę TVP Info, gdzie nasi eksperci namawiali do badań i tłumaczyli ich znaczenie.

W odpowiedzi na pytanie 3, uprzejmie informuję, że leczenie chorób cywilizacyjnych może odbywać się w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W zakresie wprowadzenia programów wspierających leczenie chorób cywilizacyjnych wskazać należy, że w Ministerstwie Zdrowia nieustannie toczą się prace nad poprawą jakości i dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej, w tym dotyczących wspierania leczenia pacjentów. Większość zatem działań mających usprawnić system opieki zdrowotnej ma na celu poprawić leczenie chorób cywilizacyjnych. Poniżej jedynie kilka przykładów programów dotyczących leczenia chorób cywilizacyjnych:

Program KOS-zawał to program kompleksowej specjalistycznej opieki w zakresie leczenia szpitalnego, ambulatoryjnego i rehabilitacji kardiologicznej, przeznaczony dla pacjentów po zawale mięśnia sercowego. W ramach programu pacjenci mają zapewnioną ciągłość diagnostyki i leczenia, w tym również rehabilitacji kardiologicznej oraz edukacji na temat czynników ryzyka chorób serca, w kolejnych 12 miesiącach od wypisu ze szpitala.

Program KOS-BAR (pilotaż) to program kompleksowej opieki medycznej nad pacjentami chorymi na otyłość olbrzymią leczoną chirurgicznie. Pacjent jest leczony w ośrodku koordynującym, który zapewni mu kompleksową opiekę przed- i po operacji.

Program opieki nad pacjentem z zespołem stopy cukrzycowej (pilotaż) - celem programu pilotażowego jest ocena organizacji, jakości i efektów opieki nad świadczeniobiorcami z zespołem stopy cukrzycowej w ramach połączonych świadczeń na oddziałach chorób wewnętrznych i chirurgii z pooperacyjną kontrolą procesu gojenia oraz diabetologii i chirurgii z pooperacyjną kontrolą procesu gojenia.

Jako przykład działań dotyczących usprawnienia organizacji i jakości leczenia chorób cywilizacyjnych należy natomiast wymienić m.in. wprowadzenie świadczeń gwarantowanych: *Kompleksowa opieka onkologiczna nad pacjentem z nowotworem jelita grubego* oraz *Kompleksowa opieka onkologiczna nad pacjentem z nowotworem piersi*.

Decyzje o wprowadzeniu kolejnych programów oraz nowych świadczeń gwarantowanych, modyfikacji istniejących lub kontynuacji obecnie testowanych rozwiązań (dot. programów pilotażowych) będą podejmowane w zależności od potrzeb po przanalizowaniu konkretnych problemów zdrowotnych populacji i obecnie istniejących rozwiązań systemowych. Analizy

te są i będą prowadzone zarówno przez Ministerstwo Zdrowia jak i inne podmioty (np. Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji).

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/